

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30.11.2016 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 30.11.2016 r. w Świdnicy

sprawy **M. O. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o ustalenie obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania **M. O. (1)**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 22.01.2016 r. Nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 22.01.2016 r. znak: (...) w ten sposób, i że stwierdza, że w okresie od dnia 6.11.2007 r. do dnia 8.12.2011 r. M. O. (1) nie podlegał jako osoba prowadząca poza rolniczą działalność gospodarczą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym emerytalnemu i rentowemu, wypadkowemu;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VIIU 894/16

UZASADNIENIE

M. O. (1) odwołał się od decyzji strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 22.01.2016r., w której strona pozwana zmieniła zaskarżoną decyzję z dnia 16.04.2014r. nr (...) w ten sposób, że stwierdziła, że wnioskodawca jako osoba prowadząca działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu i rentowemu, wypadkowemu w okresie od 06.11.2007r. do 08.12.2011r. oraz stwierdziła podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne : emerytalne, rentowe, wypadkowe i na Fundusz Pracy oraz na ubezpieczenie zdrowotne. Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że nie podlegał ubezpieczeniu społecznemu w okresie od 06.11.2007r. do 08.12.2011r. oraz zasądzenie od organu rentowego

na rzecz odwołującego się kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazał, iż w spornym okresie nie prowadził działalności gospodarczej co było związane z sytuacją zdrowotną, a także utrata uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi.

Strona pozwana Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniosła o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1200 zł, podnosząc, że z dokumentów ujawnionych w trakcie postępowania wyjaśniającego wynika, że wnioskodawca w spornym okresie prowadził działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych i handlu opalem, którą to działalność wyrejestrował dopiero z dniem 09.12.2011r. Poza tym wnioskodawca w spornym okresie korzystał z opieki zdrowotnej, przebywał w szpitalu, korzystał wielokrotnie z konsultacji lekarskiej co jest związane z podleganiem ubezpieczeniu zdrowotnemu. Strona pozwana nadmieniła, że w spornym okresie wnioskodawca podlegał jedynie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd ustalił, co następuje:

Wnioskodawca M. O. (1) w dniu 16.01.1989r. dokonał wpisu do ewidencji działalności gospodarczej w zakresie działalności gospodarczej, której przedmiotem było: zarobkowy transport drogowy samochodem ciężarowym, handel opalem i materiałami budowlanymi. W/w działalność została wykreślona z ewidencji działalności gospodarczych na wniosek ubezpieczonego z dniem 01.01.2004r. w oparciu o decyzję wójta Gminy C.. Za okres do dnia 31.12.2003r. powód dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia społecznego.

W dniu 6.11.2007r. wnioskodawca ponownie dokonał wpisu do ewidencji działalności gospodarczej odnośnie działalności gospodarczej w zakresie transportu drogowego oraz sprzedaży detalicznej pozostałych towarów prowadzonej na straganach i targowiskach poza siecią sklepową. Jednak pomimo dokonania w/w wpisu, w istocie odwołujący nie podjął prowadzenia tej działalności.

W dniu 17.11.2011r. M. O. (1) został wezwany do uzupełnienia danych w/w wpisie w zakresie: aktualizacji przedmiotu działalności gospodarczej zgodnie z (...) 2007 oraz uzupełnienia danych o NIP. W związku z tym, że dokonał przedmiotowego zgłoszenia, wpis został wykreślony z urzędu z dniem 9.12.2011r.

W dniu 15.10.2012r. powód ponownie złożył wniosek o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Z dniem 28.03.2013r. działalność ta została wykreślona.

Od dnia 6.11.2007r. do dnia 8.12.2011r. odwołujący nie prowadził działalności gospodarczej. W okresie spornym wnioskodawca nie dokonał zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych. Z tytułu działalności gospodarczej nie osiągał żadnego dochodu, nie figurował w Urzędzie Skarbowym jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Pozostawał na wyłącznym utrzymaniu swojej żony - M. O. (2), a także rodziców, u których czasowo przebywał. Podstawę opodatkowania przy wspólnym rozliczaniu w/w okresie małżonków M. i M. O. (2), stanowiły wyłącznie dochody M. O. (2).

Po śmierci córki w 2005 roku, powód załamał się i zaczął nadużywać alkoholu, co spowodowało u niego rozwój choroby alkoholowej. Odwołujący z powodu choroby alkoholowej wielokrotnie korzystał z leczenia zarówno ambulatoryjnego jak i szpitalnego w Z. i C., w tym w warunkach zamkniętych. Wnioskodawca wielokrotnie był hospitalizowany, w tym również w SP ZOZ Zakład (...) dla Osób uzależnionych od Alkoholu w C. z rozpoznaniem uzależnienia od alkoholu. Z dokumentacji lekarskiej wynika, że wnioskodawca jest uzależniony od alkoholu, w sposób patologiczny nadużywa alkoholu, występują u niego kilkudniowe ciągi alkoholowe. Nadto powód uczestniczył w sześciotygodniowych programach psychoterapii. Przy przyjęciu do szpitala, odwołujący podawał jako źródło utrzymania - rodzina, korzystał z ubezpieczenia zdrowotnego żony.

W 2014 roku małżonkowie O. rozwiedli się; przyczyną rozwodu było nadużywanie alkoholu przez wnioskodawcę.

(dowód : dokumentacja medyczna wnioskodawcy , zeznania świadka k.100-101 , pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. z dnia 28.10.2016r.)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 04.09.2006r. sygn. akt. XK 2024/05 orzeczono zakaz prowadzenia przez wnioskodawcę wszelkich pojazdów mechanicznych na okres roku. W związku z powyższym Starosta (...) decyzją z dnia 21.03.2007r. cofnął wnioskodawcy uprawnienia do kierowania pojazdami w zakresie prawa jazdy kat. A,B,C, BE,CE w okresie od 08.12.2006r. do 07.12.2007r. Kolejnym wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 28.03.2007r. sygn. akt. X K 1858/06 orzeczono zakaz prowadzenia przez wnioskodawcę wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat. W związku z powyższym Starosta (...) decyzją z dnia 19.09.2007r. cofnął wnioskodawcy uprawnienia do kierowania pojazdami w zakresie prawa jazdy kat A,B,C, BE,CE w okresie od 17.10.2006r. do 16.10.2011r.

W okresie od 14.11.2011r. do 15.03.2012r. powód przebywał w areszcie śledczym w D..

(dowód : akta ZUS)

Decyzją z dnia 16.04.2014r. strona pozwana stwierdziła, że wnioskodawca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu oraz wypadkowemu w okresie : od 6.11.2007r. do 8.12.20011r. i od 15.10.2012r. do 28.03.2013r. i ustaliła podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

W piśmie z dnia 24.11.2015r. kierowanym do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pełnomocnik powoda zawarł wskazał dowody potwierdzające , że M. (...) nie prowadził działalności gospodarczej.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22.01.2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. zmienił w/w decyzję z dnia 16.04.2014r. w ten sposób, że stwierdził, że wnioskodawca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społeczny: emerytalnemu i rentowemu, wypadkowemu w okresie : od 6.11.2007r. do 08.12.2011r. i ustalił podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne , na Fundusz Pracy oraz na ubezpieczenie zdrowotne. W uzasadnieniu zaskarżonej decyzji strona pozwana wskazała, że ponowna analiza zebranego materiału dowodowego, pozwala na odmienną niż dotychczas przyjętą ocenę stanu faktycznego sprawy i stanowi podstawę do uwzględnienia, że w okresie od 15.10.2012r. do 28.03.2013r. działalność gospodarcza nie była prowadzona. Za w/w okres wnioskodawca nie złożył w Urzędzie Skarbowym dokumentów podatkowych , nie dokonywał wpłat zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów ewidencjonowanych. Ponadto w okresie od 14.11.2011r. do 15.03.2012r. przebywał w areszcie śledczym w D.. Zatem w okresie tym nie wystąpił obowiązek ubezpieczeń społecznych. Natomiast przedłożone dokumenty nie dają podstaw do twierdzenia, że w okresie 06.11.2007r. do 08.12.2011r. działalność ta nie była prowadzona. W okresie tym wnioskodawca korzystał ze świadczeń lekarskich w zakładach opieki zdrowotnej co potwierdzają zaświadczenia lekarskie i karty informacyjne pobytów szpitalnych. Ponadto decyzje o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi dotyczą tylko jednego obszaru prowadzonej działalności.

(dowód : akta ZUS)

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy podlega uwzględnieniu.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie było ustalenie, czy w okresie od 6.11.2007r. do 08.12.2011r. wnioskodawca podlegał ubezpieczeniom społecznemu i zdrowotnemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016r., poz.963tj.)obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi, przy czym za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się między

innymi osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych (art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy). Stosownie zaś do brzmienia art. 13 pkt 4 tej ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności. Natomiast kwestie związane z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem, czy zgłaszaniem przerw w tej działalności mają pewne znaczenie w sferze dowodowej, ale nie przesądzają same w sobie o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia społecznego (postanowienie SN z dnia 14.09.2007r., III UK 35/2007, LEX nr 483284; wyroki SN: z dnia 19.03.2007r., III UK 133/2006, OSNP 2008/7-8 poz. 114; z dnia 15.03.2007r., I UK 300/2006, LEX nr 338807; z dnia 27.06.2006 r., I UK 340/2005, LEX nr 376431; z dnia 30.11.2005r., I UK 95/2005, OSNP 2006/19-20 poz. 311 i z dnia 11.01.2005r., I UK 105/2004, OSNP 2005/13 poz. 198).

Przepis art. 13 pkt 4 ustawy systemowej jednoznacznie kładzie nacisk na rozpoczęcie wykonywania pozarolniczej działalności i zaprzestanie wykonywania tej działalności, a nie na moment dokonania w ewidencji działalności gospodarczej stosownego wpisu o zarejestrowaniu działalności bądź jego wykreślenia. W konsekwencji obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu, która działalności tej nie prowadzi (nie wykonuje). Istnienie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu tej działalności. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24.05.2012r., II UK 259/11 (LEX nr 1235838), wykonywanie działalności pozarolniczej (gospodarczej) w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych to rzeczywista działalność o cechach określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 02.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, czyli działalność zarobkowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Ocena, czy wykonywana jest działalność gospodarcza należy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 2.07.2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672 ze zm.), działalnością taką jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Działalność gospodarcza musi więc mieć charakter zarobkowy, zorganizowany i ciągły. Sam wpis do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o tym, że w istocie taka działalność jest wykonywana.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, stwierdzić należy, że wnioskodawca w spornym okresie nie prowadził działalności w sposób przewidziany w art. 2 powołanej ustawy. Wprawdzie powód miał zarejestrowaną działalność gospodarczą, której przedmiotem było prowadzenie transportu drogowego czy sprzedaż detaliczna towarów prowadzona na straganach i targowiskach, prowadzona poza siedzibą sklepową, to jednak dowody przeprowadzone w niniejszej sprawie potwierdzają, że w istocie tej działalności nie wykonywał. Przede wszystkim należy podnieść, że w okresie objętym zaskarżoną decyzją powód nie osiągał żadnych dochodów z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Pozostawał na wyłącznym utrzymaniu żony i rodziców, zaś podstawą jego wspólnego opodatkowania stanowiły tylko dochody małżonki, nie podlegał natomiast opodatkowaniu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, co potwierdza choćby pismo z dnia 20.10.2016r. Naczelnika Urzędu Skarbowego. Powód nie mógł także wykonywać działalności w zakresie usług transportowych, ponieważ uprawnienia do kierowania pojazdami zostały mu cofnięte. Niewątpliwie brak tych uprawnień stało na przeszkodzie także do prowadzenia działalności w zakresie sprzedaży na straganie czy targowisku, bowiem trudno sobie wyobrazić, mając na uwadze doświadczenie życiowe, że osoba pozbawiona uprawnień do kierowania samochodem będzie prowadziła działalność handlową na straganie, gdy rzeczą oczywistą jest, że taka działalność wymaga niejako codziennego dostarczenia towaru, a następnie jego wywóz.

Także stan zdrowia powoda, nie pozwalał mu na prowadzenie w sposób ciągły i zorganizowany działalności gospodarczej. Wielokrotne hospitalizacje z powodu choroby alkoholowej, w tym w warunkach zamkniętych, wielotygodniowe psychoterapie niewątpliwie stanowiły uzasadnioną przeszkodę w wykonywaniu tej działalności.

Wobec powyższego trudno sobie wyobrazić zgodnie z zasadami logiki i doświadczenie życiowe, że wnioskodawca bez uprawnień do prowadzenia pojazdów, cierpiący na zespół uzależnienia alkoholowego wymagającego ciągłego leczenia, nie zatrudniając pracowników sam prowadził działalność gospodarczą na bazarach a także zajmował się transportem drogowym towarów. Stąd też nie może budzić żadnych wątpliwości, że zgłoszona działalność nie przynosiła mu żadnych dochodów i nie była wykonywana.

W tym miejscu wskazać należy na niekonsekwencję organu rentowego. Otóż w zaskarżonej decyzji wyłączono z okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej okres od 15.10.2012r. do 28.03.2013r. m.in. dlatego, że powód nie osiągał żadnych dochodów, natomiast, pomimo że w/w okresie spornym także nie osiągał żadnych dochodów, to jednak strona pozwana uznała, że prowadził działalność gospodarczą.

Dodatkowo podkreślenia wymaga, że z chwilą wniesienia odwołania organ rentowy stał się stroną postępowania cywilnego, reprezentowaną przez profesjonalnego pełnomocnika. Podporządkowanie się obowiązującym w procesie cywilnym zasadom, w tym zasadzie kontrydiktoryjności, wymaga, aby strony powoływały dowody na poparcie swych twierdzeń, albowiem sądy ustalają fakty na podstawie dowodów. Sąd nie jest zobowiązany do poszukiwania dowodów z urzędu, gdyż w myśl zasady kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach. To strony są dysponentem toczącego się postępowania dowodowego i to one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Powyższe jasno wynika z art. 3 k.p.c., który wskazuje, że na stronach spoczywa obowiązek dawania wyjaśnień co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiania dowodów na ich poparcie. Przyjmuje się, że przedstawienie przez stronę dowodu w celu wykazania określonych twierdzeń o faktach, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki, jest nie tyle jej prawem czy obowiązkiem procesowym, co ciężarem procesowym, wynikającym i zagwarantowanym przepisami prawa, przede wszystkim w jej własnym interesie. To interes strony nakazuje jej podjąć wszelkie czynności procesowe w celu udowodnienia faktów, z których wywodzi korzystne skutki prawne. Należy przy tym pamiętać, że Sąd rozstrzyga sprawę według właściwego prawa materialnego na podstawie koniecznych ustaleń faktycznych uzyskanych dzięki zebranych środkom dowodowym. Na te właśnie ustalenia składają się dowody, które przedstawiają w pierwszej kolejności same strony, zgodnie z brzmieniem art. 232 k.p.c. W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych kontroli podlega decyzja organu rentowego i ciężar dowodu będzie zależał od rodzaju decyzji. Jeżeli jest to decyzja, w której organ zmienia sytuację prawną ubezpieczonego, to powinien wykazać uzasadniające ją przesłanki faktyczne. W niniejszej sprawie strona pozwana nie zakwestionowała wiarygodności przedstawionych przez ubezpieczonego dowodów, świadczących o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej. Nie przedstawiła także dowodów, że taka działalność była przez niego wykonywana. Okoliczność, że wnioskodawca w spornym okresie leczył się nie jest wystarczającym dowodem na to, że w w/w okresie prowadził działalność gospodarczą, jak to twierdziła strona pozwana. Wręcz przeciwnie wydaje się, że ciągle przerwy związane z leczeniem potwierdzają wniosek przeciwny: że wnioskodawca nie mógł w sposób ciągły prowadzić tej działalności. Ponadto stanowisko organu rentowego wyrażone w zaskarżonej decyzji nie zostało na tyle zobiektywizowane, aby można było je podzielić. W szczególności strona pozwana nie wykazała nawet zarobkowego charakteru tej działalności, co wydaje się warunkiem sine qua non jej wykonywania.

A zatem mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd uwzględnił odwołanie ubezpieczonego i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję. Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego Sąd oparł o przepis art.98 k.p.c.